

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Communis & verior sententia. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

ruit passione sua remedia saltem sufficientia, eaque ipsis concessit: alioqui dici non posset, pro omnibus mortem subijisse, & omnes voluisse saluare. Qui enim non concedit alicui media necessaria ad aliquem finem, vel illis ut possit, si velit, vel alius pro illo, ita ut sola alicuius culpa illis priuatur; quoniam pacto potest voluntate antecedenti talem finem illi desiderare? Hæc sunt, quæ nonnulli Theologæ professores nostri temporis docuerunt, quod seuera nimis videretur sibi doctorum sententia; qui asserunt, aliquibus paruulis remedia sufficientia fuisse à deo denegata.

CAPVT II.

Communis, & verior sententia.

Inter Scholasticos doctores, qui scripta sua prælo mandarunt, nulla de hac re dissensio est, sed omnes eodem modo sentiunt: primum, quibusdam paruulis, editis nimirum in lucem, & ijs, qui negligentia parentum in vtero materno moriuntur, prouisa fuisse remedia sufficientia, quæ applicari illis possent, licet adulterum negligentia non fuerint applicata; deinde quibusdam paruulis non fuisse à deo vilo modo concessum, posse humana diligentia applicari sufficientia remedia, siue editis in lucem, cum aqua non conceditur, siue in vtero materno vi sola naturæ morientibus. Sic docent Gregorius in l. d. 46. q. 1. post medium Ricard. a. 7. Gab. in 4. d. 4. q. 2. a. 3. dub. 2. S. Thom. in 4. d. 6. q. 1. a. 1. q. 1. ad 1. Driedo de c. & redem. Gen. hum. tract. 5. c. 3. & indicat Doctor. de natura, & gratia c. 10. in fine.

Prior pars huius sententiæ probatur ex Prospero libro 2. de vocatione Gentium c. 20. alias 8. ubi de paruulis inquit: Illi paucorum dierum homines ad illam pertinent gratia partem, quæ semper impensa est vniuersis nationibus, quæ vtiq; si bene videntur eorum parentes; & ipsi per eosdem inuenerunt. Vbi Prosper non loquitur de omnibus paruulis in vniuersum. Primum enim cum dicit, paucorum dierum homines, de editis solum in lucem intelligit: qui n. in vtero moriuntur, non possunt dici, paucorum dierum homines. Deinde, cum ait, Quæ vtiq; si bene videntur eorum parentes, & c. non obscure insinuat, de ijs tantum loqui, quibus parentum diligentia potuit subueniri. Sunt ergo, ex sententia Prosperi, aliqui paruuli, quibus sufficientia remedia ita concessa fuerunt, ut adulterum diligentia parentum vide licet, vel aliorum, ipsi applicari possent. Atque eadem ratio videtur esse de ijs, qui in vtero moriuntur: hi enim remedijs sufficientibus priuati sunt non à deo, sed ab hominibus in quorum potestate positum erat, illa applicare.

Posterior pars non minus expressa est ab Augustino multis in locis. Libro de bono perseuer. cap. 12. in fine postquam concessit, quosdam paruulos negligentia parentum sine baptismo mori; ibi nihilominus Dei secretum iudicium locum habere, qui negligentibus parentibus salutem paruuli commisit, subiungit: Quid dicam, quod paruulus aliquando, antequam illi per ministerium baptizantis succurri possit, expirat: Et lib. de gratia, & lib. arb. c. 22. in principio, de gratia baptismi, quam contendit sine meritis, sola Dei benignitate donari, sic ait: Et aliquando filijs fidelium præstat hæc gratia, eum occulte Dei prouidentia in manus priorum quomodocunque peruenit: aliquando filium filij non eam consequuntur, aliqua

impedimento existente, ne possit periculis subueniri. Apertius libro de natura, & gratia c. 8. Ego autem dico, paruulum natum in eo loco, ubi enim potuit per Christum baptismum subueniri, morte præuentum idcirco talem fuisse, id est, sine laqueo regenerationis exijisse, quia esse aliud non potuit. Hanc sententiam mutatis verbis sumpsit ex Aug. Paulus Orosius in Apologia pro libertate arbitrij, satis post med. Quibus in locis plane ostendit Aug. aliquibus paruulis non potuisse remedia applicari.

Præterea propter peccata parentum, aut propter eorum negligentiam paruulos remedio illo non caruisse perspicue indicat epist. 105. post medium, his verbis: Quid dicam de inopinatis, & repentinis innumerabilibus moribus, quibus sæpe etiam religiosi Christianorum præueniuntur, & baptismo præcipiuntur infantes, cum è contrario sacrilegorum, & inimicorum Christi aliquo modo in Christianorum manus venientes, ex hac vita non sine sacramento regenerationis emigrent: & paucis interpositis: Quæ tandem hic merita præcesserunt, si eorumdem cogitaueris paruulorum, nulla sunt propria: vixque est illa diuina communis: si parentum attenderis, bona sunt illa, quorum filij repentinis moribus sine Christi baptismo perimuntur. Quod si negligentia, & culpa aliqua parentum perijissent iam inuenirent Pelagianum aliquod parentum peccatum, propter quod gratia regenerationis paruulis non esset cõcessa. Cum igitur Aug. nullum malum meritum fuisse existimet, consequitur ex eius sententia non negligentia parentum, sed deo ita volente paruulos necessario perijisse. Quare quod statim subiungit de paruulo, qui somnolentia matris, aut nutricis suffocatus interijt, non ita intelligit, ut culpa earum obierit. Quod n. mater, aut nutrix somno correpta puerum suffocet, abique vlla illarum culpa accidere solet. Sed clarissime id ipsum docet epist. 107 post medium, ubi gratia ex meritis non dari sic probat: Cum multis non detur paruulis (scilicet gratia) & sine illa plerique moriuntur, qui non habent contrariam voluntatem, & aliquando cupientibus, festinantibusque parentibus, ministris quoque volentibus, ac paratis, deo nolente, non detur, cum repente antequam detur expirat, pro quo vix acciperet currebat. Cum August. plane sentit prosper lib. de ingrat. Prosperi cap. 20. & 21.

Ratione vero probatur, quoniam certum est absque aliqua negligentia, & culpa parentum, aliquos paruulos, vi sola naturæ in vtero, aut extra, tam cito mori, ut nulla humana diligentia eis subueniri possit. Vbi ergo Deus eis prouidit remedia sufficientia, quæ aliorum cura ipsis applicari possent? Dicunt aduersarij, in causis naturalibus, quæ ex se sufficientes erant, ut paruuli in lucem ederentur, & baptisma reciperent: vero quia Deus permisit, alijs contrarijs causis eas impediri, ideo non potuerit paruulis remedia prodesse, non quod ex se Deus expresse voluerit, applicationem remedij impedire. Cæterum effugium hoc inutile est. Primum, quia licet deus solum permisisset partum infantium naturalibus causis impediri, hoc satis erat, ut diceremus remedia sufficientia, quæ humana diligentia possent applicari, paruulis non concessisse; quamuis expresse ea non negasset. Deinde quis audeat dicere ordinem illum causarum, qui partum in tantis impediunt, vel in tali tempore, & loco natum interemit, non fuisse speciatim, & minutim à deo præstitutum, & ordinatum? nam si ex duobus passibus, qui alle veniunt, unus ex illis non cauit in terram sine patre vestro, Matth. 10. quis aliter, aliquos paruulos, aut in vtero materno, aut extra,

Tertium.

Quartum.

Augustin.

Quintum.

Ratione con-

firmatur.

7

Prima ad-

uersarij

responsi

Refutatur

primo.

Secundo.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

Matth. 10.

extra, sine Dei providentia ita ordinante interiret. Cum enim omnium rerum, & euentuum præter peccatum Deus sit auctor voluntate, & providentia sua, negari nequit mortem infantis in viro, vel extra, tali loco, & tēpore ab eo fuisse præfinitam, non solum permittente, & sinente agere causas, sed etiam ordinante, & volente. Quare non dubito, manifeste eos falli, qui hanc seriem causarum divinæ permissioni, non voluntati, & ordinationi adscribunt.

An vero prior fuerit in Deo voluntas negandi remedia, & ad hunc finem ordinem causarum disposuerit, vel contra, non multum curo, dummodo concedant aduersarij, Deum expresse voluisse, paruulis quibusdam negare remedia, quæ humana diligentia ipsis applicari, & prodesse possent nihilominus censeo priorem fuisse voluntatem negandi remedia, & ad hoc causas naturales disposuisse. Nam effectus ille comparatur vt finis, cuius voluntas prior esse debet. Cæterum, ne aliqua sequantur incommoda, melius est asserere, voluntatem illam negandi remedia solum fuisse simplicis affectus, antequam causas disponeret, sicut de voluntate reiiciendi hos paruulos à vita æterna diximus disp. 95. cap. 6.

Secunda
responsio.

Respondent alij, aliquibus paruulis absque vlla culpa parentum, aut aliorum non potuisse remedia applicari, nihilominus dicendum esse Deum illis prouidisse sufficientia, quæ possent applicari: quia non applicari, pendet semper ex aliquo opere voluntario parentum, aut aliorum, etiam si absque vlla ipsorum culpa: vt quod mulier exeat domo, vel aliquid simile voluntarie faciat, quod si non faceret, remedia possent puero applicari. Denique quoties remedia applicari nequeunt, reducunt semper hanc impotentiam in aliquid voluntarie factum à parentibus, vel ab alijs. Verum cum Deus dicitur prouidisse remedia sufficientia paruulis, quæ possent applicari, & hoc in cura aliorum, à quibus deberent applicari, certe non alia ratione paruulis hoc modo diceretur remedia sufficientia prouidisse, quæ applicari possent, nisi curæ, & sollicitudine parentum ea commississet. Quis autem dicat parentibus talia remedia eum commississe, si nulla humana prouidentia ipsi præcauere possunt immaturam mortem infantis, quæ absque vlla ipsorum culpa contingit, vt in casibus ab Aug. expressis: Parum ergo refert, si mulier pregnantis domo libere exeat, libere etiam cubet cum paruulo in lecto, si postea casu, quem præuidere non potuit, infans immature sine baptismo moriatur, vt dicamus curæ ipsius, aut alterius remedia in baptismo, qui applicari posset, fuisse commissum.

Improbatur.

CAPVT III.

Diluuntur rationes prioris opinionis.

Ad primum
argumentum.

Argumenta vero prioris sententiæ facilia sunt. Ad primum respondeo, ex eo, quod paruulis non fuerint applicata remedia ob impedimenta causarum naturalium, quæ nulla humana industria superari potuerunt, non solum sequi, paruulis fuisse denegata remedia efficacia, sed etiam sufficientia. Cum enim dicimus, eis non fuisse concessa remedia sufficientia, quæ applicari possent, non negamus in Ecclesia esse remedia, quæ ex se sufficientia sint, & si applicarentur, effectum haberent: sed asserimus, nulla huiusmodi remedia humana diligentia par-

uulis applicari potuisse. Multis vero adultis concessa fuisse auxilia sufficientia: congrua autem, & efficacia fuisse negata, quia illi reipsa vocati sunt sufficienti tantum vocatione, non efficiaci. Quod si nec sufficienti vocati, nec Sacramentum, quod à ipsi sua industria sibi applicare potuissent, fuisset eis concessum, plane diceremus, nullum remedium sufficiens ipsis fuisse prouisum, & oblatum, etiam si in Ecclesia sufficientia Sacramenta instituta mansissent.

Circa alterum argumentum prosper ad obiectionem Vincenzianæ c. 1. & ad capitula Gallorum c. 9. affirmat, Christum pro omnibus mortuum esse quod ad magnitudinem, & potentiam pretij, & quod ad vnam causam generis humani pertinet: non quia omnibus, etiam paruulis, salutem voluerit & remedia, quæ applicari eis possent, desiderauerit. Et sane duo Scripturæ testimonia, ex quibus colligimus, Deum primario, & antecedenti voluntate desiderare omnium salutem, de adultis solum intelligenda sunt. Vnum est 2. Reg. 14. Deus non vult perire animam. Alterum prima ad Timoth. 2. Deus vult omnes saluos fieri. In priori namque Sententia sententiam illam Davidi proposuit, vt animum eius ad misericordiam erga Absalonem filium induceret. In posteriori vero subdit Paulus, Et ad agnitionem euēniat, quo indicat, de adultis se loqui. Hortatur enim Timotheum, vt pro omnibus oret, siue regibus, siue in dignitate constitutis: hoc enim acceptum est Deo, vt omnes saluentur, & ad veram agnitionem Dei perueniant.

Cæterum tribus de causis dicere possumus, Christum pro omnibus paruulis mortuum esse, qui tamen pro Dæmonibus nullo modo mortuus dicitur, primo, quia communis erat causa paruulorum, & omnium hominum, ob quam venerat, & pro qua orauit extra quæ dæmones omnino erant. Secundo quia iuste, & pie credimus Christum non expresse denegasse vllis paruulis meritum suum, & à fructu suæ passionis apud Patrem eos excludisse, sicut Dæmones reiecit. Tercio, quia non minus pie affirmare possumus Christum voluntate simplicis affectus omnibus paruulis, nemine excepto, etiam post peccatum primi parentis, salutem desiderasset, sicut sibi ipsi vitam concepit; atque ita pro omnibus orasse, vt salutem consequerentur, sicut pro se, vt liberaretur à morte, sed cum ea conditione, quam orationi pro se factæ adiecit: Veruntamen non mea, sed tua voluntas fiat. Quamvis Hieron. alijque graues auctores parentea oratione, Transseat à me calix iste, pro Iudeorum peccato, qui ipsum occisuri erant, orasse, & eis salutem, gratiamque postulasse. Hoc tamen intelligendum est de paruulis omnibus, qui post Christum natum futuri erant. Nam pro his omnibus, qui antea mortui sunt, orare non potuit, neque gratias agere pro gratia illis omnibus collata, siquidem non omnes consequuti sunt fructum passionis, imo & multis nullo modo applicari potuit. Pro his ergo dicitur mortuus solum, vt inquit Prosper, quod causæ cōmunitatem, & magnitudinem, atque potentiam pretij: nec aduersarij assignare possunt alium peculiarem modum, quo pro illis Christus mortuus esse dicatur, aut pro ipsis mortem suam, & meritum Patri obtulisse. Quo modo autem voluntas Dei erga eos paruulos, quibus nulla remedia applicari potuerunt, se habuerit, disp. 95. c. 6. dictum est.

DISPV.